

Fs-SzBSz FELSŐOKTATÁSI SZAKKÉPZÉS – SZAKINDÍTÁS – **SZAKMAI BÍRÁLATI SZEMPONTOK****A MAB akkreditációs elvárásai, SZAKMAI BÍRÁLATI SZEMPONTJAI (SzBSz) felsőoktatási szakképzés (Fsz) indításának véleményezésében****Jogszábai háttér:**

A MAB a szakképzés indítása szakmai bírálati szempontjainak (SzBSz) összeállításánál kiindulási alapként tekinti a nemzeti felsőoktatásról szóló **2011. évi CCIV. törvény** (Nftv.) vonatkozó rendelkezéseit, e törvény végrehajtási rendelete, a **87/2015. Korm. rend.** (Nftv. vhr.) **21. §** (1) és (5) pontja előírásait, illetve a **230/2012. Korm. rend.**, különösen a **12. §** (4) pontjában foglaltakat¹, valamint a **18/2016.** (VIII. 5.) EMMI rendelet („új KKK” rendelet) vonatkozó előírásait.

A FELSŐOKTATÁSI SZAKKÉPZÉST ILLETŐEN HASZNÁLT FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE

feladatprofil²: a felsőoktatási szakképzettséggel ellátható legjellemzőbb tevékenység, feladatkör, munkaterület. (Tartalmát lásd az adott KKK **4.** pontjában és **7.** (A felsőoktatási szakképzés célja) pontjában.)

a szakképzés szerkezete³: a felsőoktatási szakképzés az alábbi modulokból épül fel:

- **valamennyi felsőoktatási szakképzés közös (kompetencia) modulja** legfeljebb **12** kreditértékben; (Tartalmát lásd a **18/2016.** EMMI rendelet **2. mellékletében**)
- **képzési terület szerinti közös modul** legfeljebb **21** kreditértékben, amelyből a képzési ág szerinti közös modul legfeljebb **15** kredit;
- a **szakképzés modulja**, szakirányok esetén a szakirányok szakképzési modulja legfeljebb **87** kreditértékben, amelyből a gyakorlati képzés kreditértéke **30** kredit; a specializáló kreditértéke legfeljebb **15** kredit.

szakmai gyakorlat⁴: a felsőoktatási intézmény vagy az intézmény és a szakmai gyakorlólhely által közösen meghatározott képzési tevékenység, amelyet a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint a felsőoktatási szakképzési programnak, illetve a szak tantervének megfelelően terveznek, szerveznek és értékelnek.

A szakmai gyakorlat célja a szakképzettségnek megfelelő munkahelyen, munkakörben az elméleti és gyakorlati ismeretek összekapcsolása, a szakma gyakorlásához szükséges munkavállalói kompetenciák munkafolyamatokban történő fejlesztése, az anyag – eszköz – technológia ismeretek és gyakorlati jártasságok, valamint a munkafolyamatokban a személyi kapcsolatok és együttműködés, feladatmegoldásokban az értékelő és önértékelő magatartás, az innovációs készség fejlesztése.

Felsőoktatási szakképzésben legalább egy félév (legalább 14 hét, ötnapos munkahetekkel) szakmai gyakorlatot kell szakmai gyakorlólhelyen szervezni. A szakmai gyakorlat egybefüggő gyakorlat, amely több részben csak akkor szervezhető meg, ha arról a felsőoktatási szakképzés képzési és kimeneti követelményei - szakmai indokok alapján - úgy rendelkeznek.

Részidős vagy távoktatási képzésben szervezett képzés esetén a szakmai gyakorlat legalább 240 óra, amely időtartam alatt legalább három hét gyakorlatot egybefüggően kell megszervezni. A korábbi munkatapasztalat a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint tanulmányi követelmény teljesítéseként elismerhető.

A szakmai gyakorlat követelményeit a felsőoktatási szakképzés KKK-ja határozza meg.

¹ **230/2012. Korm. rend. 12. §** (4) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatási szakképzési programról készített szakértői véleményében azt vizsgálja, hogy a felsőoktatási intézmény felsőoktatási szakképzési programja összhangban van-e a képzési és kimeneti követelményekkel, a szakképzettség szakmai kompetenciái megfelelnek-e a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott kompetencia területek szerinti követelményeknek, a szakmai gyakorlat követelményei megfelelnek-e a szakképzettség feladatprofiljának.

² Ld. **230/2012. Korm. rend. 4. §**

³ Ld. **230/2012. Korm. rend. 5. §** (1)

⁴ Ld. **230/2012. Korm. rend. 6. §** (1) (2) (3), **3. §** (1)

A SZAKKÉPZÉS TARTALMA

(A jogszabályban (230/2012. Korm. rend.) írtakat aláhúzott bold betűk jelölik)

Elvárás az intézmény által kidolgozott szakképzési program összhangja a vonatkozó képzési és kimeneti követelményekkel (KKK):

1. Az intézmény által kidolgozott szakképzési program moduláris **tantervében**
  - a főbb modulok az **előírt kredit-tartományokban** legyenek
  - a szak jelzett **orientációjával**⁵ összhangban lévő mértékű legyen a **gyakorlati képzés**
  - a képzési terület szerinti továbbtanulás esetén **beszámítandó kreditek** száma az előírt (*minimum 30 kredit*) legyen, a *beszámíthatónak jelzett ismeretek* illeszkedők legyenek az adott alap vagy osztatlan szakba, a tantárgyi programjuk alapján a beszámításuk a kreditátviteli előírásoknak⁶ feleljenek meg.
2. A modulok **tantárgyi programjai** (a tantárgyleírások és a megadott szakirodalmak alapján) **az előírt** képzési célnak és **kompetenciaelemeknek megfelelően** biztosítsák a **szakképzettség szakmai kompetenciáinak** (*tudás, képesség*) a hallgatók általi **elérését** az adott képzési időn belül megvalósíthatóan.
3. A **szakmai gyakorlat** szervezése az előírtak⁷ szerint történjen, **szakmai követelményei feleljenek meg a szakképzés feladatprofiljának**.
4. A **számonkérési módszerek**, a **záróvizsga** legyenek alkalmasak a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére, a megkívánt kompetenciák megszerzésének ellenőrzésére, az elsajátítás mértékének megítélésére.
5. *Amennyiben az adott KKK azt előírja* – a felsőoktatási szakképzésre történő **felvétel speciális feltételei** feleljenek meg az előírtaknak.
6. *Amennyiben az adott KKK azt előírja* – **az idegen nyelvi és szaknyelvi követelmények** feleljenek meg az előírtaknak.

⁵ A 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet "4. § Az alap- és mesterképzési szakokon, felsőoktatási szakképzésekben a szak, szakképzés orientációja a képzési program jellege alapján lehet:

- a) *kiemelten elméletigényes*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 70-80 százalék,
- b) *elméletorientált*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 60-70 százalék,
- c) *kiegyensúlyozott*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 40-60 százalék;
- d) *gyakorlatorientált*, amelyben az elméleti jellegű ismeretátadáshoz képest a gyakorlati jellegű ismeretszerzés aránya 60-70 százalék,
- e) *kiemelten gyakorlatigényes*, amelyben az elméleti jellegű ismeretátadáshoz képest a gyakorlati jellegű ismeretszerzés aránya 70-80 százalék."

⁶ Nftv 49. § (5) Egy adott ismeretanyag elsajátításáért egy alkalommal adható kredit. A kreditelismerés – tantárgy (modul) előírt kimeneti követelményei alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló tudás összevetésével történik. El kell ismerni a kreditet, ha az összevetett tudás legalább hetvenöt százalékban megegyezik. A tudás összevetését a felsőoktatási intézmény e célra létrehozott bizottsága (a továbbiakban: kreditátviteli bizottság) végzi.

(6) A kreditátviteli bizottság az előzetesen megszerzett tudást, munkatapasztalatot – e törvényben, valamint kormányrendeletben meghatározottak szerint – tanulmányi követelmény teljesítéseként elismerheti.